

זמני השבת

ר"ת	יציאה	כניסה
ירושלים	19:32	20:23
תל אביב	19:32	20:23
חיפה	19:35	20:26
באר שבע	19:31	20:22

הפטרה - "והיה שארית" (מיכה ה')

העלון מוקדש לעילוי נשמות המהורה של מרן שר התורה ופוסק הדור, מורנו ורבו מרן האגן רבי עובדיה יוסף זצוק"ל, שזכותו הגדולה תגן עלינו. ולהצלת דוד בן שמחה וצ"ל ולרפואת יצב בן אהובה לעילוי נשמת מורדכי בן שמחה | ניר אלון בן מרגלית | חיים בן תמר | חיים בן כרמלה | מרגלית בת לאה | אליעזר בן מלכה

עלון שבועי היוצא לאור ע"י מוסדות "כאייל תערוג" הר חומה
בראשות מורנו הרה"ג אייל עמרמי שליט"א

חסדי שמואל

ע"ש סמי סויאר ז"ל בן חסיה

ליצירת קשר: 1599-50-20-51

לקבלת העלון במייל כתבו ל: harav.eyal@gmail.com

www.ayal-taarog.co.il

פרשת בלק | גיליון 693 | י"א תמוז תשפ"ו

כוחו של מראה העיניים

בפרשתנו אנו קוראים על בלק בן ציפור השוכר את בלעם הרשע במטרה להטיל מארה בעם ישראל. אולם, כאשר בלעם ניצב בראש הגבעה ומשקיף על מחנה ישראל, התוכנית משתנה לחלוטין. התורה מתארת: "וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שוכן לשבטיו". מה ראה בלעם? חז"ל מגלים לנו שהוא ראה שפתחי אוהליהם אינם מכוונים זה מול זה. הוא ראה סדר, כבוד הדדי, צניעות מופתית ודרך ארץ שבין אדם לחברו. המראה החיצוני הזה של מחנה ישראל פעל את פועלו על נביא אומות העולם. הוא לא יכול היה לקלל, ובמקום זאת פרצה מפיו הברכה המפורסמת המלווה אותנו עד היום מדי בוקר: "מה טובו אוהליך יעקב, משכנותיך ישראל".

עובדי השם כחלון ראוהו

רבנו אהרן הלוי זצ"ל מסביר בספרו "ספר החינוך" יסוד עצום: רוב בני האדם שופטים ומקבלים פעולות ומעשים על פי חשיבותם ומראם של העושים אותם. מי שמייצג את עבודת השם ניצב בחזית, ומשמש כעין "חלון הראווה" של התורה. כשם שבעל חנות מציב בחלון הראווה את הסחורה המשובחת והנאה ביותר כדי למשוך את עין הרואים, כך עובדי השם צריכים להקריין שלמות, נועם וחסד במעשיהם. אדם שהוא נאה במעשיו ובסגנונו, דבריו ושכלו מוצאים חן בעיני כל רואה. לעומת זאת, כשאנשים רואים התנהגות משונה או פגומה אצל אדם דתי, הדבר עלול לעורר בהם רתיעה או סלידה מהדת כולה. הקדוש ברוך הוא מצווה שמי שמייצג אותו לא יגרם לשום רתיעה אצל איש, שכן השליח שהתורה תלויה בו צריך למשוך את מחשבות בני האדם אחריו לחלק הטוב ולעשות נחת רוח ליוצרו.

חומרת עוון חילול השם

מתוך כך אנו מבינים את החומרה העצומה של עוון חילול השם. חז"ל החמירו בעוון זה יותר מכל עבירה אחרת שבתורה, וזהו עוון שדווקא מי שמייצג את הדת ומזוהה איתה עלול להיכשל בו. הרמב"ם מדגיש בהלכות תשובה כי בעוד שעל שאר עבירות מועילים יום הכיפורים וייסורים כדי למרק את העוון, הרי שעל חילול השם אין כפרה גמורה אלא ביום המיתה, שנאמר: "אם יכופר לכם העוון הזה עד תמותו". כאשר אדם עושה מעשה המבזה את התורה בעיני הבריות, שום תענית או ייסורים אינם מוחקים את הרושם הרע שהושאר בלבבות, ורק מיתה ממרקה. הרמב"ם מביא כדוגמה לכך את משה רבנו, שלא נכנס לארץ ישראל אך בשל חטא הרגונות במי מריבה. כאשר משה כעס בפני הציבור וקרא לעברם "שמעו נא המורים", הקדוש ברוך הוא דקדק עמו כחוט

השערה ואמר לו: "ען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל". מכיוון שכולם למדו ממה שראו בכל תנועה ובכל דיבור, כעס בפומבי - אפילו מול ציבור שהתלונן והקניט בצדק כביכול - נחשב לחילול השם שגזר עליו לא להיכנס לארץ. אם משה רבנו נענש בחומרה כזו על כעס, על אחת כמה וכמה שעלינו להיזהר מכל גילוי של רוגז ומחלוקת בפני הרבים.

השגרירות בבתי הכנסות ובחיי היום-יום

כיום, כל אדם דתי היוצא אל רשות הרבים, אל מקום עבודתו או בא במגע עם הציבור שאינו שומר מצוות, הריהו שגריר של הקדוש ברוך הוא. בתי הכנסות ובתי המדרשות שלנו הם בבואה של עולם התורה כולו. כאשר אנשים שאינם שומרי תורה ומצוות מגיעים לבית הכנסת לאירוע, אזכרה או בר מצווה, הם מתבוננים בהתנהגותנו. אם הם מוצאים ציבור הנוהג באדיבות, בסבלנות, בחיוך ובפרגון הדדי, מתקדש שם שמייס בפיהם והם אומרים: "איזה חברה יפה, אשרי אביו שגידלו, אשרי רבו שלמדו חכמה". אך חלילה, אם הם נתקלים בצעקות, במריבות ובחוסר דרך ארץ, הדבר יוצר רתיעה, ריחוק וחילול השם נורא.

הפגנות ומחאות ברחוב

יסודות אלו מקבלים משנה תוקף בימים אלו, כאשר אנו עומדים מול גזירות קשות המאיימות על עולמם של בחורי הישיבות - שהם ללא ספק הזהב, היהלומים וההצלה הרוחנית של עם ישראל כולו. דווקא בעת צרה, חובה עלינו לדעת כיצד לפעול על פי דעת תורה.

היציאה להפגנות רחוב, הכרוכה במריבות, חסימת כבישים, ויכוחים והטחת קללות, מהווה חילול השם חמור שאין לו מקום ביהדות. אדם חילוני העומד בכביש ומבקש להגיע לביתו או לילדיו, ובחור תורה חוסם את דרכו ומתעמת עמו - הדבר יוצר סלידה עמוקה ומרחיק לבבות. הנזק הרוחני והתדמיתי הנגרם מכך עולה לאין ערוך על כל תועלת מדומה. אף לא אחד מגדולי התורה האמיתיים מורה לבחורי הישיבות לצאת לרחובות ולנהוג באלימות מילולית או פיזית. ההיסטוריה היהודית מלמדת כי גם בעתות גזירה קשות ביותר, כמו בימי רבי עקיבא שנגזרה עליו גזירת מלכות שלא ללמוד תורה, לא מצינו שעשו הפגנות או חסמו דרכים. דרכו של עם ישראל מאז ומעולם הייתה לפנות אל מקור הכוח האמיתי: תפילה, זעקה, תיקון המעשים והתחזקות בלימוד התורה. נזכור תמיד כי אנו השגרירים וחלון הראווה של התורה. רק מתוך דרך ארץ, מאור פנים וקידוש שם שמייס במעשינו, נזכה להסרת הגזירות ולברכת "מה טובו אוהליך יעקב".

שבת שלום ומבורך, הרב אייל עמרמי.

2

בראי הפרשה
מדוע נקראת הפרשה על שם רשע?

2

בריאות ותזונה
מוזיקה

3

סיפור לשבת
סיפורו של פסק הלכה שהציל נפש

4

גדולי ישראל
הרב בן ציון אבא שאול

שבת בבית הכנסת "חסדי שמואל" עם מורינו הרב אייל עמרמי שליט"א

17:30	מנחת מנחם צ"צ
18:15	שיעור מרחבי
18:45	סעודה שלישית עם מו"ר בבית התבשיל
18:45	מנחת מנחם ב"י
19:50	שיעור בתלפיה
20:25	עזרת של מו"ר צ"ש
20:50	אפיקות ופנים

19:20	מנחת ערב שבת
04:25	דרשה ממו"ר וערבית של שבת
07:00	שחרית נץ התחמה
07:30	שיעור בתלפיה בשר ותלב
09:00	שחרית מנחם ראשי
17:00	מניין שליש
	שיעור לנשים

מסוימים, ומכיוון שהיא כתבה אותם – פקע האיסור לגביהם. הבנה זו, על פי הפשט, נכונה גם לגבי הכלל של "שם רשעים ירקב" שמקורו בספר משלי. ידוע שכל דברי הנביאים והכתובים רמזים כבר בתורה. ממילא, התורה היא המקור לאיסור להזכיר שמות רשעים, והיא עצמה זו שהזכירה את בלק ואת בלעם. מכיוון שהתורה בחרה לכתוב את שמם, אין עוד איסור להזכירם.

אך יש להבין – מהו העומק הפנימי של היתר זה? בספר 'יראים' (הרא"ם ממ"ץ) מסביר כי התורה היא תורת אמת. כאשר התורה מזכירה שמות של רשעים או של עבודה זרה, אין הדבר נעשה לשם חשיבות או כבוד, אלא להיפך – כדי לגנותם ולבטלם, ומכאן לא יכולה לצמוח שום תקלה.

האיסור לקרוא בשם של רשע נאמר על האדם, שלא יקרא לבנו בשם של רשע ובכך יעניק לו חשיבות וזכר. אולם כשהתורה מזכירה רשעים, היא עושה זאת כדי להציג את קלונם. הדבר דומה לדין "כל ליצנותא אסירא בר מליצנותא דעבודה זרה" (כל ליצנות אסורה, חוץ מליצנות של עבודה זרה).

לכן, כאשר אנו קוראים את פרשת בלק, אין אנו מכבדים אותו חלילה. אדרבה, אנו עוסקים מתחילת הפרשה ועד סופה בגנותם הגדולה של בלק ובלעם, ומביאים מליצות ודברים המבטאים את שפלותם. קריאת הפרשה על שמו נועדה להביא לכיטולם ולכריתת שמם, וברגע שהדבר

בפרשת בלק ישנם כמה עניינים יקרים וחשובים. נפתח בשאלה ידועה: מדוע נקראה פרשה בתורה על שמו של רשע?

זוהי תמיהה גדולה, שהרי הגמרא במסכת יומא אומרת: "שם רשעים ירקב". משמעות הדבר היא שאין לתת לשמו של רשע חשיבות, זכר או קיום. אם כן, כיצד התורה

הקדושה מייחדת פרשה שלמה על שמו של בלק הרשע? כדי להבין זאת, נפתח בגמרא במסכת סנהדרין (סג:). הגמרא מקשה שם על הפסוק "ושם אלוהים אחרים לא תזכירו" – כיצד התורה עצמה מזכירה במקומות מסוימים שמות של עבודה זרה, כגון 'בעל פעור' או 'נבר'?

משיבה הגמרא בשם רבי יוחנן: "כל עבודת כוכבים הכתובה בתורה – מותר להזכיר שמה". זהו הכלל: עבודה זרה שלא נזכרה בתורה – אסור להזכיר את שמה, אך עבודה זרה שהתורה כבר כתבה, אין איסור להזכיר את שמה בימינו.

מכאן אנו למדים יסוד פשוט: הפה שאסר הוא הפה שהתיר. אותה תורה שאסרה להזכיר שמות עבודה זרה, היא זו שהזכירה שמות

המשך בעמ' 6

בריאות ותזונה

מוזיקה

אימון מוחי מושלם: נייורופלסטיות ויתרונות קוגניטיביים

מחקרים רבים מתחום מדעי המוח מלמדים כי נגינה על כלי מוזיקלי מהווה את ה"אימון הגופני" המושלם ביותר למוח. תהליך הנגינה דורש שילוב מדויק בין קריאה חזותית של תווים, עיבוד שמיעתי של התוצאה, ותזמון מוטורי עדין ומהיר של אצבעות הנגן. שילוב רב-חשושי זה מעודד תהליך הנקרא "נייורופלסטיות" – יכולתו של המוח להשתנות, להתפתח וליצור קשרים עצביים חדשים בתגובה להתנסויות ואתגרים.

סריקות מוחיות (fMRI) של מוזיקאים מראות כי כפיס המוח (Corpus Callosum) – גשר סיבי העצב המחבר בין החצי הימני והחצי השמאלי של המוח – רחב ועבה יותר אצלם באופן משמעותי בהשוואה לאנשים שאינם עוסקים במוזיקה. תופעה זו מאפשרת העברת מידע מהירה ויעילה יותר בין שתי ההמיספרות, דבר המשפר את הגמישות המחשבתית, את מהירות עיבוד המידע ואת היכולת לפתור בעיות מתמטיות ומבניות מורכבות.

מעבר לכך, המוזיקה משפיעה באופן ישיר על הנורוכימיה של הגוף. בעת האזנה לנגינה המעורר את הנפש, המוח משחרר דופמין – המוליך העצבי האחראי על תחושת העונג, המוטיבציה והרוממות. מגד, האזנה לצלילים רגועים ומלודיים מפחיתה באופן מוכח את רמות הקורטיזול (הורמון הסטרס) בגוף, מורידה את לחץ הדם ומאטה את קצב הלב, ובכך תורמת ליישוב הדעת.

תיבת התהודה של הזיכרון ומניעת דעיכה

אחד הממצאים המרתקים ביותר בנורולוגיה של המוזיקה נוגע לקשר העמוק שלה לזיכרון האנושי. אזורי המוח המאחסנים זכרונות מוזיקליים קרובים מאוד ושלושים באזורי הרגש. עובדה זו מסבירה מדוע צליל של שיר או ניגון מסוים מסוגל להציף באדם באופן מיידי זיכרון חי וברור של אירוע או תחושה שהתרחשו לפני עשרות שנים. במחקרים קליניים שנערכו על חולי אלצהיימר ודמנציה מתקדמת, נמצא כי הזיכרון המוזיקלי נשאר לעיתים קרובות פגוע פחות ושמור היטב, גם כאשר זכרונות קוגניטיביים אחרים (כמו שמות או תאריכים) נמחקו לחלוטין. השמעת ניגוני ילדות מוכרים למטופלים אלו מעוררת בהם "התעוררות" זמנית, מפחיתה חרדה ומשפרת את תפקודם הקוגניטיבי הכללי. מחקרים ארוכי טווח מראים כי עיסוק קבוע במוזיקה לאורך החיים בונה "רזרבה קוגניטיבית" המגנה על המוח ומעכבת תהליכי דעיכה וזקנה.

בסיכומי של דבר, בין אם אנו מתבוננים במוזיקה דרך משנתו הנשגבת של הגר"א, הרואה בה מפתח להבנת רזי התורה וסודות שירי הלוויים, ובין אם אנו בוחנים אותה בכלי המדידה ובסריקות המוח של עולם המדע, המסקנה עולה בקנה אחד. המוזיקה היא חכמה אלוקית ופלא ביולוגי כאחד – תיבת תהודה עוצמתית המעצבת את נפש האדם, משכללת את מבנה מוחו, ומחברת את עולמו הגשמי אל מחוזות גבוהים ונעלים של שירה, בינה ורוח.

הארכיטקטורה של הצליל: המבט המדעי על עיבוד מוזיקלי

כאשר אנו עוברים מן ההיכל הרוחני אל מעבדת המדע והנורולוגיה, אנו מגלים כי המדע המודרני מעניק תוקף פיזיולוגי מרתק להשפעה המופלאה של המוזיקה על האדם, וממחיש מדוע הגדירות הקדמונים כחכמה כה מורכבת. מנקודת מבט נייורוביולוגית, האזנה למוזיקה או נגינה בה הן מהפעולות המורכבות ביותר שהמוח האנושי מסוגל לבצע. בניגוד לפעולות קוגניטיביות רבות המפעילות אזור ספציפי וממוקד במוח, המוזיקה מפעילה ומדליקה את המוח כולו כמעט בו-זמנית.

ברגע שגלי הקול חודרים אל האוזן, הם מתורגמים לאותות חשמליים המגיעים אל קליפת השמע (Auditory Cortex). משם, המידע המוזיקלי מתפצל ומפעיל רשתות עצביות נרחבות ברחבי שתי ההמיספרות. הקצב מנותח באזורים המוטוריים האחראיים על תנועה (כמו המוח הקטן וקליפת המוח המוטורית); ההרמוניה, הדינמיקה והמלודיה מעובדות באזורים קוגניטיביים גבוהים בקליפת המוח הקדמית; ואילו המטען הרגשי של המנגינה מפעיל את המערכת הלימבית, הכוללת את האמיגדלה וההיפוקמפוס, האחראיים על הרגשות העמוקים ביותר.

סיפור לשבת

סיפורו של פסק הלכה שהציל נפש

הקדש בזמן הזה, ודין 'דבר שאין לו דמים'. הוא ידע כי חייו הרוחניים והנפשיים של האברך שלפניו תלויים כעת על חוט השערה. אם יפסוק לחומרה – האדם הזה יאבד את שפיות דעתו או את חייו. לאחר דקות ארוכות של דממה מתוחה, פתח חכם בן ציון את עיניו. חיך קדוש ואור קורן נסכו על פניו.

"הבא לי את קופסת הפח", ביקש הרב.

האברך הגיש לו את הקופסה בידיים רועדות. חכם בן ציון נטל את הקופסה, פתח אותה, שלף מתוכה את מטבע הזהב החדש, והביט בו בריכוז. הוא הפך אותו מצד לצד, שקל אותו קלות בידו, ואז הניח אותו על השולחן.

"בני, הסר דאגה מלבך", אמר חכם בן ציון בקול תקיף ומלא ביטחון. "אתה לא גזלן, ואתה לא מחלל קודשים. הפסק שלך טהור, התשובה

שלך התקבלה, ואין עליך שום אשמה".

האברך הביט ברב כלא מאמין. "אבל רבנו, איך

זה ייתכן? הרי השולחן ערוך מפורש!"

"הקשב לי היטב", אמר לו חכם בן ציון, והחל

לסוות את גאונותו ההלכתית בבהירות מדהימה:

"הקדש בזמן הזה, שאין לנו בית מקדש, אינו

קדוש קדושת הגוף אלא קדושת דמים בלבד.

זאת אומרת, שערכו של החפץ הוא העיקר, ולא

החפץ עצמו. יתרה מכך, כספי צדקה שנאספים

עבור עניים, הרי הם ממון שאין לו תובעים

מסוימים, ודינם שונה. ברגע שנטלת את המטבע

לצורך פיקוח נפש של חולה, ודעתך הייתה

להחזיר מיד את ערכו, הרי שהמטבע השני שהנחת בקופסה אינו סתם

תמורה, אלא הוא מהווה פדיון גמור ומדויק של המטבע הראשון."

הרב דפק על השולחן ואמר: "אני אומר לך, בתור ראש הישיבה ועל

פי דעת תורה צרופה, המטבע הזה שמונח כאן הוא קדוש, ואתה נקי

וטהור לשמיים ולבריות. לך לביתך, קבל את השבת בשמחה, ולמד

תורה ביישוב הדעת."

באותו רגע, נשרו כבלי הברזל מעל נשמתו של האברך. דמעות של

הקלה ושמחה פרצו מעיניו. הוא נשק את ידו של חכם בן ציון, לקח את

הקופסה ויצא מן החדר כאדם שנולד מחדש.

שנים לאחר מכן, סיפר אחד מתלמידיו המובהקים של חכם בן ציון,

כי לאחר שהאברך יצא מן החדר, פנה אליו הרב ואמר לו בלחישת:

"דע לך, שהפסק הזה שפסקתי לו כעת, דרש ממני לצרף חמישה ספק-

ספקות שונים מהראשונים והאחרונים, שחלקם דחוקים מאוד להלכה

בימים כתיקונם. אבל כשנפש מ ישראל עומדת לפניך והיא עומדת

להתרסק ולהישבר לחלוטין, התורה הקדושה מצווה עלינו להפוך את

העולם, לחפש את כל כוחות הניתוח והחריפות של השכל, כדי למצוא

את נתיב ההיתר והרחמים. זוהי תכליתה של התורה – לתת חיים, ולא

מוות."

השעה הייתה שעת דמדומים של ערב שבת חזון. בביתו הקט של ראש הישיבה, חכם בן ציון אבא שאול, שרר שקט מתוח. הרב ישב בחדר הלימוד, רכון על גבי ספרים פתוחים, כשהוא מנצל את הרגעים האחרונים של ימי החול לעיון מעמיק. פתאום, נשמעה דפיקה בהולה, כמעט פראית, על דלת העץ של הבית.

אל החדר פרץ אחד מחשובי האברכים בשכונה, כשפניו חיוורות כסיד, עיניו אחוזות אימה וידי רועדות ללא הפסק. הוא החזיק בידו קופסת פח קטנה, מאלו ששימשו באותם ימים לאיסוף צדקה.

"רבנו! הושיעה נא!" זעק האברך, וכמעט קרס אל הרצפה. "נכשלתי בעוון נורא. גזלתי מכספי ההקדש, ואיני יודע נפשי מרוב צער. יום הדין קרב, ואין לי כפרה!"

חכם בן ציון הניח את עטו, הביט

באברך במבט מלא רוך, וסימן לו

לשבת על הכיסא הסמוך. הוא מזג לו

כוס מים קרים והמתין עד שנשימתו

של האברך תירגע מעט. "ספר לי

בני, מה קרה? שום שערי תשובה לא

ננעלו", אמר הרב בקולו המרגיע.

האברך בלע את רוקו והחל לספר

בבכי תמרורים. התברר כי הוא

מונה לשמש כגזבר של קופת צדקה

שכונתית המיועדת להחזקת תלמידי

חכמים עניים. באותו שבוע, פקדה את

ביתו צרה צרורה – אשתו חלתה, ולא היה לו פרוטה לפרוטה כדי

לרכוש עבורה תרופות מצילות חיים. בצר לו, ומתוך דחף של רגע,

פתח את קופת הצדקה, נטל משם מטבע זהב יקר ערך שהיה שייך

להקדש, וקנה בו את התרופות.

"היום בבוקר", המשיך האברך לייבב, "הגיע לידי סכום כסף

ממקור לא צפוי. מיהרתי לרכוש מטבע זהב זהה לחלוטין, באותו

משקל ובאותו שווי, והחזרתי אותו מיד אל תוך הקופסה. אבל אז

פתחתי את השולחן ערוך, וחשכו עיניי! ראיתי שכתוב בהלכה

שגזל הקדש הוא עוון חמור מאין כמוהו, ושום תשובה אינה

מועלת עד שיחזיר את הגזילה עצמה, אך הגזילה המקורית כבר

איננה בעולם! אני חיללתי את הקודש, התורה שלי אינה תורה,

והתפילות שלי אינן מתקבלות!"

האברך היה על סף ייאוש מוחלט, פניו הביעו רצון לאבד את

עצמו לדעת מרוב בושה ופחד מבית דין של מעלה.

חכם בן ציון הקשיב למעשה, אך במקום להזדעזע או לנזוף

באברך, הוא עצם את עיניו והתרכז במחשבה עמוקה. במוחו

הכביר, שהכיל את כל התלמוד והפוסקים כספר פתוח, החלו

לעבור בסערה עשרות סוגיות: הלכות מעילה, דיני גזל, גדרי

ביום שני הקרוב י"ד תמוז 29.6 ידרוש מורנו הרב ב:

שדרות 22:00 | ביכנ"ס "משכן יוסף"

רח' דרך אפרן 18

ביום שלישי הקרוב ט"ו תמוז 30.6 ידרוש מורנו הרב ב:

דימונה 20:00 | ביכנ"ס "שחר אבקשר"

רח' קלרינט 3 | 050214244

באר שבע 21:30 | ביכנ"ס "נחל ישראל"

רח' נחל חבר 6 | 0523870455

שנותיו הראשונות וצמיחתו בתורה

מרן חכם בן ציון אבא שאול זצ"ל, מגדולי פוסקי ההלכה והרוח של יהדות ספרד בדור האחרון, נולד בירושלים בכ"ט בתמוז תרפ"ד (1924). הוא צמח מתוך עוני מרוד ודחקות קשה, ככנס הבכור של חכם אליהו אבא שאול זצ"ל, שעלה מהעיר שיראז שבפרס ושימש כגבאי בית כנסת, ומרת בניה ע"ה. משפחתו התגוררה בשכונת שמואל הנביא ולאחר מכן בשכונת בית ישראל. בתנאים גשמיים מינימליים ביותר, אך הבית היה גדוש באהבת תורה ויראת שמיים טהורה. כבר בילדותו ניכרו בו כישרונות פנומנליים, שקידה עצומה וזיכרון נדיר. בגיל אחת עשרה נכנס בשערי ישיבת "פורת יוסף" בעיר העתיקה, המרכז התורני המפואר של יהדות המזרח באותם ימים. הוא הפך לתלמידו המובהק של ראש הישיבה, ענק התורה חכם עזרא עטייה זצ"ל, אשר העריך אותו בצורה יוצאת דופן וראה בו את עתיד עולם התורה. באותן שנים למד בחברותא קבועה עם מי לימים הפך למרן חכם עובדיה יוסף זצ"ל, והשניים התפרסמו בשקידתם המבהילה ובויכוחיהם הסוערים בעומק הסוגיות.

בהיכל ההוראה וראשית הישיבה

בשנת תש"ח (1948), עם חורבן העיר העתיקה ומבנה הישיבה במלחמת העצמאות, המשיך חכם בן ציון להרביץ תורה וללמוד מתוך מסירות נפש במבנים זמניים ברחבי ירושלים. בשנת תש"י (1950) נשא לאישה את מרת הדסה מסעודה ע"ה, בתו של המקובל חכם יוסף חיים שרבאני זצ"ל. לאחר נישואיו, מונה על ידי רבו, חכם עזרא עטייה, לשמש כר"מ בישיבת "פורת יוסף". שיעוריו התאפיינו בבהירות מדהימה, חריפות ישר ודקדוק עצום בלשון הגמרא והראשונים. הוא חנך אלפי תלמידים, ורבים מגדולי התורה, ראשי הישיבות, הדיינים והרבנים בדורנו הם חניכי שיעוריו. לאחר פטירתו של חכם יעקב עדס זצ"ל, ובסופו של דבר עם פטירתו של חכם יהודה צדקה זצ"ל בשנת תשנ"ב, מונה חכם בן ציון לראש ישיבת "פורת יוסף" (בבניין שבשכונת גאולה), והנהיג את הישיבה ביד רמה ובאהבה.

אבהית.

דרכו בפסיקה וסדרת ספרי "אור לציון"

חכם בן ציון אבא שאול נחשב לאחד מעמודי התווך של הפסיקה הספרדית בדור האחרון. דרכו בהלכה התאפיינה בנאמנות מוחלטת למנהגי ירושלים והמזרח, תוך שילוב שיטתו של רבי יוסף חיים מבגדד, בעל ה"בן איש חי", יחד עם פסיקותיו של מרן השולחן ערוך. פסיקותו נבעה מתוך עיון עצמאי ומעמיק במקורות, משלבי הגמרא ועד לאחרוני זמננו, והוא לא נרתע מלהביע דעות מקוריות כאשר הדבר היה מבוסס על אדני ההלכה הרצופים. במשך שנים רבות סירב להעלות את פסקיו על הכתב בדפוס מתוך ענווה עצומה. רק לאחר הפצרות רבות מצד תלמידיו, ובמיוחד לאחר שעבר אירוע מוחי קשה בשנת תשמ"ג (1983) שהותיר אותו משותק בחצי גופו, החל להכתוב את תשובותיו. סדרת ספריו המפורסמת "אור לציון" (חלקים א'-ג') שיצאו בחייו ובהמשך חלקים נוספים) הפכה מיד לנכס צאן ברזל בעולם ההלכה, והיא נלמדת בשקידה בכל הישיבות ובתי המדרש בשל סגנונה התמציתי, הבהיר והמזוקק.

אופיו הציבורי, מידותיו ופטריו

לצד גאונותו המבהילה, התפרסם חכם בן ציון ברגישותו האנושית הפלאית, בענוותנותו ובצניעותו הקיצונית. הוא סירב לכהן במשרות רבנות רשמיות או דיינות, והעדיף להישאר בין כותלי בית המדרש ולהשיב לשאלות הציבור באין רואה. ביתו היה פתוח לרווחה לכל קשה יום ושבור לב. אלפי אנשים הגיעו אליו כדי לקבל את ברכותיו, שהתקיימו באופן מעורר השתאות, והוא תמיד תלה זאת אך ורק בכוחה של אהבת ישראל שקנה בעמל רב. חכם בן ציון הנהיג את הציבור מתוך תקיפות דעת תורנית, אך בנועם הליכות וברוך. הוא עמד בפרץ בשאלות חינוך והשקפה והיה לאחד ממתווי הדרך של הציבור החרדי-ספרדי בארץ ישראל. ב"ט בתמוז תשנ"ח (1998) נסתלק חכם בן ציון אבא שאול לבית עולמו, כשהוא בן 74 שנים. בהלוויית הענק שלו, שיצאה מישיבת פורת יוסף לעבר בית העלמין בסנהדריה, השתתפו למעלה ממאתיים אלף איש מכל חלקי הציבור, שביכו את האבידה הגדולה של שר התורה, מורה הדרך והאב הרוחם של הדור.

חצים לצפות
בספור?
היכנסו ללינק

שימי ושרה לומדים מהפרשה

דרך חוויתית ומוחשית
ללמוד מושגי חסידות
ומידות טובות
מהפרשה

מה למדנו היום?

יש משהו שכולנו עושים לפעמים בלי
לשים לב: אנחנו רואים משהו אחד,
ומחליטים
עין טובה זה לא להיות תמימה.
עין טובה זה אומץ – לעצור לשאול:
"רגע. אולי יש עוד משהו שלא ראיתי?
או שאני לא יודעת?"

כשאת עושה מעשה טוב בשקט
את לא עושה את זה לאנשים.
את עושה את זה לבורא עולם.
לאה לא צעקה "תראו כמה אני
טובה!" היא לא חיכתה שמישהו
יגיד תודה. היא נתנה – ויצאה..

רשימת השיעורים של
הרב אייל עמרמי
של"ש

יום ראשון

19:30 ביכנ"ס "חסדי שמואל" - רח' מן ההר 4, ירושלים
21:00 ביכנ"ס "ספרא" - רח' שמואל יפה, פסגת זאב

יום שני

17:30 ביכנ"ס "מוסיוף" - ירושלים
19:30 ביכנ"ס "חסדי שמואל" - רח' מן ההר 4, ירושלים
22:00 ביכנ"ס "משכן יוסף" - רח' דרך אפרגן 18, שדרות

יום שלישי

20:00 ביכנ"ס "שחר אבקשך" - רח' קלרינט 3, דימונה
21:30 ביכנ"ס "נחל ישראל" - רח' נחל חבר 6, באר שבע

יום רביעי

18:00 ביכנ"ס "בורכוב" - רח' פישל, ירושלים
19:30 ביכנ"ס "חסדי שמואל" - רח' מן ההר 4, ירושלים
21:30 לבנות סמינר! מדרשיית "תפארת בנות" רח' קצנלכובגן 8, ירושלים

יום חמישי

19:30 ביכנ"ס "חסדי שמואל" - רח' מן ההר 4, ירושלים

מוצא"ש

22:30 אולמי "הרמוז" רח' השדרה המרכזית 16, מודיעין

לקבוצות הווצאפ:

052-4430999

כניסה חופשית, עזרת נשים פתוחה.

זמני תפילות ושיעורים

בית כנסת המרכזי "חסדי שמואל הר חומה"

תפילות לימות החול

שחרית נץ החמה	04:45 (כ-45 דק' קודם נץ החמה)
שחרית מגין ב'	07:30 (בישיבה הודו 7:45)
שחרית מגין ג'	08:15
מנחה גדולה	13:30
מנחה	19:30 (20 דקות לפי שקיעה)
ערבית מגין א'	סמוך למנחה
ערבית מגין ב'	בתום השיעור המרכזי

שיעורים - בימים א'-ה' בשעה 19:30

יום ראשון	עין יעקב - עיון באגדות חז"ל
יום שני	אמונה ובטחון
יום שלישי	פרשת השבוע / הלכה / ענייני יומא
יום רביעי	ליקוטי מוהר"ן / רבינו נחמן מברסלב
יום חמישי	הלכות שבת / מועדים

פעילויות לנשים

יום שלישי 21:00 שיעור בחסידות מהרבנית חנה בקרמן תח"י
עם כיבוד חלבי עשיר - ברוכות הבאות

פעילויות לילדים

ג', ה' 18:00 טעמי המקרא לילדים עם נחמן עמרמי,
משניות, תהילים, סיפורי צדיקים ועוד.
הגרלות ופרסים למשתתפים.

תפילות ושיעורים בשבת קודש

מנחה ערב שבת	19:20 (כ-30 דק' לפני שקיעה)
שחרית נץ החמה	04:25 (כ-65 דק' קודם נץ החמה)
שיעור בהלכות בשר וחלב	07:00 (30 דק' לפני תפילת שחרית)
שחרית מגין ראשי	07:30
שחרית מגין שלישי	09:00 (בישיבה למטה)
שיעור לנשים	17:00 מפ"ר מו"ר שליט"א
מנחה מגין א'	17:30
שיעור מרכזי	18:15
סעודה שלישית עם מו"ר בבית התבשיל	18:45
מנחה מגין ב'	18:45
שיעור בהלכה	19:50
ערבית של מוצ"ש	20:25 (עם צאת השבת)
אבות ובנים (פרסים והפתעות)	20:50 (כחצי שעה אחר צאת השבת)

כראשית
הרה

יוני מרקט

על העזרה והתמיכה במוסדות "כאייל תערוג"

התורה
והברכה ל

שיעור חדש לנשים בצרפתית

Nouveau à Har Homa.

Sous l'égide de
Rav Eyal Amrami chlita.

Spécialement pour vous femmes et jeunes filles

Avec Mme Ayache.

La Matinale: Achira Lah

Tous les jeudis à
20h30.

- Un Cycle de cours :
- Etude sur texte (Nah).
- Cours Thème :
- Emouna Oubitahon / Pnimitout Hatorah.

Renseignements.

Tel 0557770871

הלכות שבת

הרב אייל עמרמי שליט"א: הלכות שבת

למדנו שלפי רש"י והרא"ש מותר לשים על הפלטה סיר מהמקרר רק אם יש בו מאכל יבש. האם מרן ה-שולחן ערוך מסכים איתם??

(המשך סימן שי"ח, סעיף ד): למדנו שרש"י והרא"ש סוברים שמותר בשבת להחזיר דבר יבש כמו אורז, עוף וכו' למקור חום למרות שהיה במקרר אבל לדעתם אסור להחזיר דבר לח כגון מרק או רוטב מכיוון שהגמרא נתנה דוגמא של דבר יבש (התרנגולת של רבי אבא) למשהו שניתן להחזיר למקור חום בשבת, אבל רוב הפוסקים הספרדים כמו: הרמב"ם, הר"ן, הרשב"א, המאירי וכו' לא מסכימים עם רש"י והרא"ש ואומרים שתרגולת מבושלת עם הרבה מים, וממילא לא ניתן לחלק בין יבש ללח, וניתן לדעת הפוסקים האלו להחזיר דבר מבושל גם אם הוא לח למקור חום אם הוא מבושל כל צורכו מערב שבת. מרן ה-שולחן ערוך בדרך כלל הולך כמו פוסקי ספרד, במיוחד שדעת הרמב"ם היא כמותם אבל בגלל שיש כאן ספק איסור תורה אז דעתו להחמיר כמו רש"י והרא"ש שכל מה שכתבה המשנה שמותר להחזיר מאכל שהתבשל מערב שבת זה רק בדבר יבש שאין בו נוזלים, אבל אם יש בו נוזלים אז יהיה אסור לאדם להחזירו למקור חום בשבת, ולכן אם אדם לוקח מאכל לח עם רוטב או מרק ושם על הפלטה בשבת אז זה כאילו שהוא חוזר ומבשלו. חשוב לדעת! מה שהתיר מרן להחזיר דבר יבש בשבת למקור חום זה רק בתנאי שהמאכל הזה בושל מערב שבת כל צורכו (!), כלומר שכבר מערב שבת כל אדם יכול לאכול את התבשיל הזה, ולא שמבושל שליש או חצי בישול (בלשון ההלכה זה נקרא "מאכל בן דרוסאי" שהיה פושע אחד מתקופת התלמוד, והוא היה אוכל את המאכלים שלו שהם עדיין לא היו מבושלים כל צורכם מפני שהיה צריך לברוח מהר מהרשויות כדי שלא יתפסו אותו), ולכן לפעמים קורה שהאישה שומעת סמוך לכניסת השבת שצריכים להגיע עוד אורחים בשבת והיא נלחצת וזורקת לפני השבת עוד כמה חתיכות בשר, שעועית, תפוחי אדמה וכדו' לתוך הסיר של החמין כדי שיהיה לכולם אוכל, זה כמובן מותר לעשות מכיוון שזה לפני השבת אבל אם למשל היא מכסה את הסיר בשמיכה עם עוד סירים, ורוצה בשבת להוציא אוכל מסיר אחר אבל היא מגלה גם את סיר החמין מהשמיכה הזאת אז יהיה אסור לה להחזיר את הכיסוי מכיוון שהחמין לא מבושל כל צורכו, כמו כן אסור לה לפתוח את מכסה הסיר או חס ושלום לערבב את המאכל אלא הסיר חייב להישאר סגור עד שהוא יהיה מבושל כל צורכו!!

בראי הפרשה

צ"ל, מוסבר עומק הדבר: כל יסודם של מעשי הכישוף נשען על חוקי הטבע הקבועים ומסלול גרמי השמים. המכשף הגדול ביותר תלוי ביכולת לחשב במדויק את מהלך החמה והמזלות – מתי השמש נמצאת בזווית מסוימת שבה שולטים כוחות הטומאה, ומתי זהו הזמן המסוגל להרע.

ברגע שראה בלק שמשה רבינו שולט בגרמי השמים, מעמיד את החמה באמצע השמיים ומקפיד את מהלכה, הוא הבין מיד כי כל חוקי הטבע השתנו. ברגע שהחמה נעמדה – בטלו כל מערכות הכישוף שלו, והוא נותר חסר אונים.

כיוון שראה שכוח הכישוף הרגיל אינו מועיל מול עם המונהג מעל הטבע, הבין בלק שהוא זקוק לפתרון מסוג אחר לגמרי. לכן פנה לבלעם, אשר לא התפאר בכוח הכישוף האסטרולוגי הרגיל, אלא התהדר בכך שהוא "יודע דעת עליון" – היינו, שהוא יודע לכוון את הרגע המדויק שבו הקדוש ברוך הוא כועס, ולנצל רגע זה לקללה. (אף שחז"ל מגלים בסופו של דבר שאפילו דעת בהמתו לא ידע, מכל מקום זהו הרושם שבלק סמך עליו).

מדוע נקראת הפרשה על שם רשע? - המשך מעמ' 2

נעשה לשם ביטול הרשע – הרי זה משובח ואין בו שום איסור.

לא יעזור כישופים

חז"ל והמפרשים מעידים שבלק היה מכשף גדול ועצום – ואף גדול מבלעם בכשפיו – מדוע לא פעל בעצמו נגד עם ישראל באמצעות כוחות הטומאה שלו? מדוע הוצרך לשלוח שליחים למרחקים כדי לקרוא לבלעם הרשע שיבוא ויקלל את העם? התשובה לכך טמונה בדברי בעל הטורים על הפסוק "וַיֵּרָא בָּלָק". בעל הטורים מחדש:

"וירא – שראה שעמדה לו חמה למשה".

במלחמת סיחון חולל משה רבינו נס גלוי והעמיד את השמש באמצע הרקיע, כפי שמובא בגמרא במסכת עבודה זרה (כ.). לשון התורה "וירא" מלמדת שבלק לא רק שמע שמועה, אלא ראה את המחזה המדהים הזה במו עיניו.

בספר 'דברי הגאונים', בשם הגאון המפורסם רבי יונתן אייבשיץ

חדש חדש חדש!

ניתן להשיג אותנו גם בנדריים פלוס!!

חפשו אותנו הרב אייל עמרמי כאייל תערוה

**רוצים לקחת חלק במיזם של חסד?
נפתחת חנות פלאפל חינם לכל דורש
בהובלת מורנו הרב אייל עמרמי שליט"א**

**מחפשים שותף שיסייע
בהוצאות השכירות והארנונה
ויזכה לשותפות נצח בזכויות הרוחניות**

**לפרטים: נא לפנות לכבוד הרב או
בנייד: 050-6785912**

אנחנו מודים ל- נחמה
על תרומתם הנדיבה של הלחמניות לנזקיקות

**נקעקיה
לאחמניה
בחינם!**

**חלוקה יומיומית,
לא מפסיקים לרגע
ומגיעים לכל מקום,
בואו ותהיו שותפים ...**

**מעוניינים לתרום? צרו קשר:
050-678-5912**

או: בנק מזרחי 20 | סניף 458 | חשבון 445404 קוד מוסד להו"ק: 07028 ע"ש מקור חיים גבע בנימין

בית התבשיל

הפעילות של בית התבשיל מתרחבת

בזכות התרומות שלכם

אנו ממשיכים להפיץ את מפעל החסד.

בימי שני ורביעי בערב יוגש לכל המשתתפים

המבורגר ונקניקיות על האש מיד לאחר השיעור של הרב.

תמונות מבית התבשיל בראש חודש תמוז

בואו תהיו שותפים בהגדלת מפעל החסד

054-467-8932

ארוחות בוקר בבית התבשיל לכל המעוניין מתקיימות כל יום בין השעות 07:00-10:00
ארוחות צהריים בבית התבשיל לכל המעוניין מתקיימות כל יום בין השעות 13:00-15:00

אולמי ROYA EVENT

שני אולמות מפוארים לכל סוגי האירועים.

מנות שף

עיצוב מדהים

כשרות מהודרת מחפוד

שירות ואיכות ברמה הכי גבוהה.

לפרטים: 050-9188904

האולמות במתחם בית הכנסת 'כאייל תערוג', רח' הרב מן הדר 4, הר חומה, ירושלים.

חוגגים שבת חתן?

מתחשק לכם לחוות שבת מרוממת עם הרב?

נעים להכיר קומפלקס הלינה החדש שלנו "כאייל תערוג"

במתחם בית הכנסת בהר חומה.

14 חדרי לינה מפוארים

שירותים פרטיים בכל חדר

פינות ישיבה מעוצבות

אולם אירוח יוקרתי

שף פרטי ומנות גורמה

מתחם תפילה פרטי

וכמובן שיעורים ותפילות עם הרב אייל עמרמי שליט"א.

שבת של חוויה נשמה והתעלות

לפרטים: 052-270-1187

בואו להיות שותפים מלאים של הרב אייל עמרמי.

במוסדות כאייל תערוג

תלמוד תורה

סמינר

הפצת אמונה

מסעדת חלוקה לנוקקים

מספרה בחינם

לחלוקה

ישיבה לחוזרים בתשובה

אברכים כולל

חצות

תקבלו שי מדהים לבחירה:

בתרומה של 100 ש"ח לחודש

חזכו לשושפות אמיתיות

ספרו של הרב אמונה וביטחון

תמונת זכוכית של הרב

לפרטים: 0506785912

מוסדות כאייל תערוג תורה וחסד במקום אחד

גנים שהם גם בית

נני מנ"י הר חומה "מוסדות כאייל תערוג" רח' חיים מרינוב

צוות מקצועי ומסור

מבנים חדשים עם גוף עוצר נשימה

חצר פעילה גדולה

ריהוט ומשחקים חדשים ויחודיים

מותנה בראיון וועדת קבלה

צהרון וחוגי העשרה

אפשרות להסעה הלוך ושוב במחיר מסובסד

נ בנים 3-4 נ בנים 5-7 נ בנים 8-10 נ בנים 11-12

נותרו מס' מקומות בודדים לשנה"ל תשפ"ז

לפרטים גב' מזל סומך 050-2577889

מתחם האירוח
"כאייל תערוג"
 במתחם בית הכנסת
 חסדי שמואל

שבת של התעלות רוחנית עם הרב **אייל עמרמי** שליט"א

י"ח-י"ט בתמוז | 3-4.07.2026

אירוח מלא במתחם "כאייל תערוג"
 בבית הכנסת חסדי שמואל – הר חומה, ירושלים

סוגי חדרים

חדרי זוג

חדדים ל-4 אורחים

חדדים ל-6 אורחים

מה כוללת השבת?

תפילות שבת חגיגיות בליווי החזנים נחמן עמרמי וישראל אמסלם

שיעורי אמונה וביטחון לאורך השבת עם הרב אייל עמרמי שליט"א

דרשות מיוחדות של הרב אייל עמרמי שליט"א לאורחי השבת בלבד

14 חדרי אירוח נוחים ומפוארים

3 סעודות עשירות בהגשת שף פרטי בהשתתפות הרב לאורך כל השבת

כשרות הרב מחפוד

מחירי השתתפות

עד גיל 2

ללא עלות

ילדים
 בגילאי 3-6
 לינה בלבד

₪ 300

ילדים
 בגילאי 7-12
 לינה +
 3 סעודות שבת

₪ 600

מבוגר
 לינה +
 3 סעודות שבת

₪ 1000

לקהילת הבית כנסת
 יש אפשרות להצטרף
 לסעודות לפי בחירה
 ותשלום מסובסד
 לפרטים:

0522701187
 0509188904

לפרטים והרשמה:

052-270-1187

בית הכנסת
 חסדי שמואל
 הר חומה, ירושלים

חזק על המדף!

ספריו המחזקים של
הרב אייל עמרמי שליט"א.

מחזקים באמונה ונותנים כלים
להתמודד עם אתגרי החיים.

אמונה ובטחון

ליקוטי מוהר"ן

חובות הלבבות

פרשת שבוע

משלי

חוברות כיס

להזמנות:

0542944949

ניתן לקבל עם משלוח עד הבית.

ניתן להשיג
במוסדות
"כאייל תערוג"
רח' הרב מן ההר 4,
ירושלים.

ניתן לרכישה
גם באתר:

<https://ayal-taarog.org.il>

זמן לבית ירושלמי בהר חומה

בית ירושלמי BY, קבוצת הנדל"ן החזקה בירושלים,
מביאה את סטנדרט מגורי היוקרה להר חומה.

שני פרויקטים בוטיק הכוללים דירות 3-6 חדרים ופנטהאוזים.

הדמיות להמחשה בלבד

| רחוב בבא סאלי

| רחוב המהר"ל

***5924**

20% והיתרה
באכלוס | פטור
ממדד

*כפוף להלוואת קבלן

BY
בית ירושלמי
מעל ומעבר